

Sectorplan 10

Specifiek ziekenhuisafval

1 Achtergrondgegevens

1. Belangrijkste afvalstoffen	Afval van verloskundige zorg en de diagnose, behandeling of preventie van ziektes bij de mens of dier
2. Belangrijkste bronnen	Intramurale instellingen, extramurale instellingen, dierenartsen, onderzoekscentra, laboratoria, ggd's, huisartsenpraktijk, tandarts, gebruiksruidten voor drugsgebruikers
3. Aanbod in 2000 (in Nederland)	7 kton
4. % nuttige toepassing in 2000	0%
5. % verwijdering in 2000	100%
6. Verwacht aanbod in 2006	7 kton
7. Verwacht aanbod in 2012	8 kton
8. Bijzondere kenmerken	Een deel van het specifiek ziekenhuisafval is in de Eural geclassificeerd als gevaarlijk afval. Euralcodes 18.01.01, 18.01.02, 18.01.03*, 18.01.08*, 18.02.01, 18.02.02*c, 18.02.07* en 20.01.31*

2 Afbakening sectorplan

In dit sectorplan is het beleid uitgewerkt voor het afval van de gezondheidszorg bij mens en dier en van verwant onderzoek. In de periode 2004-2006 is onderzoek verricht naar de afbakening en verwerking van "specifiek ziekenhuisafval". Daarbij zijn onder meer keuzes gemaakt over welke afvalstoffen onder welke Eural code moeten worden vermeld. Omdat dit op onderdelen afwijkt van de tot 2006 gehanteerde praktijk, wordt in onderstaande tabel uitgebreid aangegeven welke afzonderlijke afvalstromen onderscheiden kunnen worden binnen het afval van de gezondheidszorg bij mens en dier. Onder de tabel is een toelichting opgenomen. Voor een deel van de stromen wordt in dit sectorplan specifiek beleid uitgewerkt.

Eural code	Omschrijving
18.01	Afval van verloskundige zorg en de diagnose, behandeling of preventie van ziektes bij de mens.
18 01 02	Lichaamsdelen en organen. (indien dit afval afkomstig is van patiënten met een categorie A ADR infectieziekte zonder toevoeging cultures only dan indelen als 18 01 03*) Let op: alle vloeibare excretia vallen onder 18 01 03*, alle opgedroogde excretia onder 18 01 04
18 01 03 *	Afval met een infectierisico: a. alle scherpe voorwerpen/naalden ongeacht herkomst of soort besmetting; b. niet opgedroogd bloed en alle niet opgedroogde excretia (bijv. sputum) ongeacht herkomst of soort besmetting; c. al het afval dat mogelijk is besmet met micro organismen en vrijkomt bij de bewuste vermeerdering van micro organismen in onder meer laboratoria,

	<p>ongeacht herkomst of soort besmetting;</p> <p>d. al het afval (ook onder a,b,c) dat in direct contact is geweest met patiënten met een infectieziekte welke voorkomt op de geldende cat A ADR lijst zonder de toevoeging cultures only.</p> <p>e. afval van patiënten met een infectieziekte dat niet voldoet aan de criteria onder a t/m d, (o.a. de categorie A ADR lijst met de toevoeging cultures only) maar waarvan op basis van een professionele inschatting bepaald kan worden dat het aannemelijk is dat het afval in de verwijderingsketen een risico vormt.</p>
18 01 04	Afval waarvan de inzameling en verwijdering niet zijn onderworpen aan speciale richtlijnen teneinde infectie te voorkomen (bv. verband, gipsverband, linnengoed, wegwerpkleding, luiers)
18 01 06 *	Chemicaliën die uit gevaarlijke stoffen bestaan of deze bevatten
18 01 07	Niet onder 18 01 06 vallende chemicaliën
18 01 08 *	Cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen
18 01 09	Niet onder 18 01 08 vallende geneesmiddelen
18 01 10*	Amalgaam uit de tandheelkunde
18.02 Afval van onderzoek en de diagnose, behandeling of preventie van ziektes bij dieren (voorzover niet gereguleerd in Verordening 1774/2002 en Destructiewet)	
18 02 02 *	<p>Afval met een infectierisico:</p> <p>a. scherpe voorwerpen/naalden ongeacht herkomst of soort besmetting;</p> <p>b. niet opgedroogd bloed en alle niet opgedroogde excretia ongeacht de herkomst of besmetting, indien niet gereguleerd in Verordening 1774/2002/Destructiewet;</p> <p>c. al het afval dat mogelijk besmet is met micro organismen en vrijkomt bij de bewuste vermeerdering van micro organismen in onder meer laboratoria, ongeacht herkomst of soort besmetting, indien niet gereguleerd in Verordening 1774/2002/Destructiewet;</p> <p>d. al het afval dat in direct contact is geweest met (proef)dieren welke zijn besmet met een infectieziekte welke voorkomt op de geldende cat A ADR lijst zonder de toevoeging cultures only, indien niet gereguleerd in Verordening 1774/2002/Destructiewet;</p> <p>e. afval van (proef)dieren met een infectieziekte dat niet voldoet aan de criteria onder a t/m d, (o.a. de categorie A ADR met toevoeging cultures only) maar waarvan op basis van een professionele inschatting bepaald kan worden dat het aannemelijk is dat het afval in de verwijderingsketen een risico vormt, indien niet gereguleerd in Verordening 1774/2002/Destructiewet.</p>
18 02 03	Al het afval dat vrijkomt bij de diagnose, behandeling en preventie van ziektes bij de dieren welke niet onder een andere Eural code kan worden ingedeeld binnen hoofdstuk 18 02 en niet is gereguleerd in Verordening 1774/2002
18 02 05 *	Chemicaliën die uit gevaarlijke stoffen bestaan of deze bevatten
18 02 06	Niet onder 18 02 05 vallende chemicaliën
18 02 07 *	Cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen
18 02 08	Niet onder 18 01 08 vallende geneesmiddelen

Afval met een * is gevaarlijk afval.

Toelichting op de afbakening:

1. De kerndoelstelling van het beleid is het voorkomen van infectierisico in de verwijderingsketen (zie paragraaf 3 van dit sectorplan). Dit werkt door in de afbakening van dit sectorplan en de indeling van afvalstoffen in Eural codes.
2. Omdat het afvalbeheer zowel uit transport als verwerking bestaat, is nadrukkelijk aansluiting gezocht bij de transportwetgeving. Afval dat in de transportketen een infectierisico vormt, mag daardoor niet zonder meer naar een AVI worden afgevoerd.
3. De Eural kent aparte categorieën voor scherpe voorwerpen (18 01 01 en 18 02 01). Alle scherpe voorwerpen worden echter beschouwd als afval met een infectierisico en daarom moeten ze, ongeacht de herkomst of de aard van de besmetting, altijd onder Eural code 18 01 03* of 18 02 02* worden ingedeeld.
4. Ook naaldcontainers moeten als 18 01 03* of 18 02 02* worden ingedeeld, want de naald is op het moment van ontdoen een scherp voorwerp met een infectierisico. De container is weliswaar een goede verpakking, maar de verpakking is een beheersmaatregel en mag niet worden gebruikt om de definitie te veranderen.
5. Scherpe voorwerpen die gebruikt worden bij de toediening van cytostatica moeten als 18 01 08* of 18 02 07* worden ingedeeld.
6. In de Eural lijst worden onder code 18 01 02 ook bloedzakjes en geconserveerd bloed genoemd. Alle bloed en excretia welke niet zijn opgedroogd, worden echter beschouwd als afval met een infectierisico en daarom dienen ze, ongeacht de herkomst en de aard van de besmetting, onder Eural code 18 01 03* te worden ingedeeld.
Bloed en excretia welke direct tijdens het vrijkomen worden geabsorbeerd in specifiek daartoe aangebrachte of toegepaste materialen (zoals pleisters, verbanden, onderleggers, incontinentiemateriaal, gelzakken) waardoor een drup/lekvrije afvoer mogelijk is, mogen als 18 01 04 worden afgevoerd naar een AVI.
7. Op grond van de Wet inzake de bloedvoorziening (WIB) wordt in Nederland één rechtspersoon (op dit moment Sanquin) aangewezen om de taken voortvloeiend uit deze wet uit te voeren. Gezien de bepalingen uit deze wet, is (een deel van) het ontstane bloedafval onvergelijkbaar met bloedafval dat vrijkomt bij de diagnose, behandeling of preventie van ziekten bij de mens. Mede hierom is het verantwoord toe te staan dat een duidelijk omschreven en afgebakend deel van het vloeibare bloedafval dat bij deze rechtspersoon ontstaat, in afwijking van de algemene regel dat al het vloeibaar bloed afval als infectieus moet worden beschouwd, als bedrijfsafval mag worden afgevoerd.
Afalstromen bestaande uit delen van het bloedafnamesysteem, (monsternamezak, plastic afnamezak, satellietzakken, verbindingsslangetjes en leukocytenfilter, onderdelen van het aferese systeem) welke ontstaan tijdens de productie van kort houdbare bloedproducten (bloedcelproducten en quarantaineplasma) mogen als bedrijfsafval worden afgevoerd onder de volgende voorwaarden:
 - 1) het afval moet visueel herkenbaar blijven door middel van een kenmerk (logo of naam) als zijnde afval van de rechtspersoon belast met de taken voortvloeiend uit de WIB. Dit impliceert o.a. dat het afval niet geperst mag worden en niet opgemengd mag worden met ander bedrijfsafval. De verpakking dient aan de buitenzijde tevens voorzien te zijn van het logo en de naam van de rechtspersoon.
 - 2) de rechtspersoon ontdoet zich enkel van het bovengenoemd afval (bijvoorbeeld door afgifte aan een erkende inzamelaar) vanuit die centra waar het bloed wordt bewerkt (momenteel, Amsterdam, Rotterdam, Nijmegen en Groningen).
 - 3) indien de eenheid (bloedproduct) om kwaliteitsredenen niet wordt vrijgegeven (bijvoorbeeld vanwege een aangetroffen infectie) dient de eenheid beschouwd te worden als infectieus afval en conform de bepalingen uit het sectorplan te worden behandeld.
8. Minimale hoeveelheden druppelvormige verontreinigingen welke zijn achtergebleven in gebruiksmaterialen zoals infuuszakken, potten en slangetjes (op te vatten als aanhangende vloeistoffen) die drup/lekvrij kunnen worden verwijderd, mogen als 18 01 04 worden afgevoerd naar een AVI.
9. Vloeibaar materiaal dat op het moment van verwijderen 'opgesloten' zit (bijvoorbeeld bloed in afgesloten bloedbuizen), mag niet als 18 01 04 worden verwijderd. Omdat niet is te garanderen dat het materiaal in de gehele verwijderingsketen opgesloten blijft, moet dergelijk afval als 18 01 03* worden afgevoerd.
10. Het is niet toegestaan om verpakkingen die als beheersmaatregel voor de transportveiligheid zijn uitgerust met absorberend materiaal, indien deze (opgesloten) vloeibaar materiaal bevatten, als 18 01 04 af te voeren. Ook hier geldt weer dat de verpakking een beheersmaatregel is om lekkage te voorkomen, op het moment van ontdoen is het afval echter vloeibaar.
11. De transportregelgeving ADR bevat een indicatieve opsomming van zogeheten categorie A micro organismen onderverdeeld in micro organismen met of zonder de toevoeging cultures only. Op grond

van de huidige definitie (oktober 2006) in het ADR kunnen cultures alleen voorkomen in labsituaties en niet in afval. Omdat de ADR een dynamisch wetgevingscomplex is, dient een ontdoener altijd uit te gaan van de geldende ADR regelgeving.

Van de micro organismen zonder de toevoeging cultures only (stroom d) is bepaald dat ze tijdens het transport een groter risico vormen dan de stromen a,b,c,e en daarom vereist het transport van deze organismen of van afval dat besmet is met dergelijke organismen een ander UN nummer en een andere verpakking.

De lijst is indicatief: als behandelaars twijfels hebben over risico van bepaald afval, moet door deze professionals worden bepaald of al dan niet sprake is van een categorie A stroom.

12. De micro organismen zonder de toevoeging cultures only op de categorie A lijst van de ADR zijn dusdanig risicovol dat om elke vorm van besmetting te voorkomen dit afval extra zorgvuldig moet worden verpakt, vervoerd en verwerkt. In de afbakening van dit sectorplan wordt daarom gesproken over "al het afval dat in direct contact is geweest met patiënten besmet met een dergelijke infectieziekte". Dit betekent dat alle materialen welke in aanraking zijn geweest met dergelijke patiënten als risicovol afval moet worden beschouwd, dus ook pleisters, verband, onderleggers, scherpe voorwerpen, excretia (ook indien opgedroogd).
13. De omschrijving "cytotoxisch en cytostatisch geneesmiddel" moet ruim worden geïnterpreteerd. Alle materialen die mogelijk besmet kunnen zijn tijdens de bereiding van en de behandeling met cytostatica moeten als 18 01 08* afval worden beschouwd. Dat geldt dus ook voor incontinentiemateriaal, scherpe voorwerpen verbanden en pleisters van patiënten e.d. die zijn behandeld met cytostatica. Het is ter beoordeling van de professionals om te bepalen welke materialen zodanig besmet kunnen zijn dat een afvoer onder 10 01 08* noodzakelijk wordt geacht,
14. Ziekenhuisafval afkomstig van de afdelingen met patiëntenzorg, -onderzoek en -behandeling en de laboratoria kan niet onder een Eural hoofdstuk 20 code worden afgevoerd, ook indien er sprake is van een stroom die vergelijkbaar is met bedrijfsafval (18 01 04).
Eural codes van hoofdstuk 20 mogen alleen worden toegepast op afval dat vrijkomt op afdelingen die geen relatie hebben met behandeling, onderzoek en preventie van ziekten, zoals de administratie, technische dienst en de keuken.

Al het andere vloeibare bloedafval dat niet vrijkomt bij de productie van kort houdbare bloedproducten (o.a. de productie van lang houdbare bloedproducten) dan wel afval dat geen onderdeel vormt van het bloedafnamesysteem (bijvoorbeeld bloedmonsters in buizen van donoren voor labonderzoek) moeten conform de bepalingen uit dit sectorplan worden behandeld.

In onderstaande tabel is aangegeven welke stromen ziekenhuisafval in andere sectorplannen aan de orde komen.

Voor deze stromen....zie deze sectorplannen
afval dat vrijkomt bij intra- en extramurale instellingen en thuiszorginstellingen, anders dan specifiek ziekenhuisafval, met name kantoor- en kantineafval	3 HDO-restafval
kwikhoudend (amalgam) afval dat vrijkomt in de gezondheidszorg	32 Overige gevaarlijke afvalstoffen 17 KGA
fotografisch gevaarlijk afval dat vrijkomt in de gezondheidszorg	34 Fotografisch afval
Chemicaliën (zowel gevaarlijke als niet gevaarlijke)	17 KGA 31 Oplosmiddelen en koudemiddelen
Overige geneesmiddelen	17 KGA
Dierlijke bijproducten	28 Dierlijk afval

Dit sectorplan is niet van toepassing op radioactief afval en ggo's. Deze afvalstromen kennen hun eigen wetgevingstrajecten.

Een belangrijk deel van het afval dat ontstaat bij onderzoek, diagnose, behandeling en preventie van ziekten bij dieren, zoals bloed, excretia vermengd met beddingsafval, proefdieren of delen van proefdieren, dient opgevat te worden als niet voor menselijke consumptie geschikte dierlijke bijproducten. Dergelijke bijproducten vallen onder de Verordening dierlijke bijproducten 1774/2002 (hierna te noemen: de Verordening). Deze verordening deelt dierlijke bijproducten in, in drie categorieën. De Verordening schrijft voor op welke wijze en door wie de verschillende categorieën mogen worden ingezameld, vervoerd, opgeslagen, gehanteerd, verwerkt en hoe de verwijdering van dergelijk afval moet plaatsvinden. De

Verordening werkt onder meer met erkenningen van verzamelcentra, opslagbedrijven en verwerkingsinrichtingen. Een Verordening is rechtstreeks van toepassing in de Lidstaat en daarvan kan niet worden afgeweken. Voor meer informatie over de Verordening 1774/2202 kan sectorplan 28 (Dierlijk afval geraadpleegd worden). Naast de Verordening is nationale regelgeving van toepassing waaronder de Destructiewet, het Destructiebesluit en de Regeling dierlijke bijproducten.

Ten aanzien van de eindverwijdering van onder de Verordening gereguleerde dierlijke bijproducten is echter het volgende van belang. De Verordening biedt de mogelijkheid om het geclassificeerd afval o.a. rechtstreeks te verbranden als afval in een verbrandings- of meeverbrandingsinrichting die voldoet aan de Richtlijn 2000/76 EG (Richtlijn betreffende de verbranding van afval). De AVI's en de ZAVIN zijn bijvoorbeeld inrichtingen die vallen onder richtlijn 2000/76/EG.

De Verordening Dierlijke bijproducten sluit niet uit dat aan inrichtingen die "direct" zijn erkend omdat zij onder Richtlijn 2000/76/EG vallen, in het kader van de bescherming van milieu en gezondheid nadere eisen gesteld mogen worden aan de te accepteren afvalstoffen.

VRM vindt het vanuit een risicobenadering ongewenst dat infectieus afval (18 02 02*) "rechtstreeks" naar een AVI kan worden afgevoerd. Aan AVI's kan dan ook geen vergunning worden verleend voor het verbranden van niet bewerkte dierlijke bijproducten vallend onder de omschrijving van 18 02 02*.

Naast het infectiegevaar is het ook ongewenst dat afval met een toxicologisch risico (bijvoorbeeld dierlijke bijproducten met cytostatica of dierlijke bijproducten afkomstig uit dierexperimenteel onderzoek naar chemicaliën) in een AVI worden verwerkt.

3 Beleid

In het LAP dat in 2003 van kracht is geworden, is aangekondigd dat gedurende de planperiode een onderzoek zou worden uitgevoerd naar de beheerstructuur voor specifiek ziekenhuisafval. In de periode 2004-2006 zijn drie onderzoeken uitgevoerd, op basis waarvan het beleid is aangepast. Bij het aangepaste beleid wordt uitgegaan van een risicobenadering (Nuchter omgaan met risico's), dat in lijn is met bijvoorbeeld de systematiek van de transportwetgeving (ADR) en de arbowetgeving. Maatgevend in het beleid wordt het voorkomen van een infectierisico in de verwijderingsketen.

Het beleid in dit sectorplan beperkt zich tot de volgende specifieke Eural stromen:

- 18 01 02 Organen en lichaamsdelen
- 18 01 03* /18 02 02* Afval met een infectierisico
- 18 01 04/18 02 03 Afval dat als bedrijfsafval beschouwd kan worden
- 18 01 08*/18 02 07* Cytostatica

3.1 Preventiemogelijkheden

Het voorkomen van het ontstaan van de afvalstoffen waarop dit sectorplan zich richt, is vrijwel onmogelijk, omdat deze afvalstoffen samenhangen met de behandeling van ziekten. Er wordt van uit gegaan dat daarbij een zorgvuldige afweging plaatsvindt over nut en noodzaak van de behandeling.

Er zijn wel mogelijkheden om de hoeveelheid ziekenhuisafval welke een specifieke verwerkingsstructuur behoeft, te beperken. Dat kan met name door een adequate scheiding op de werkplek, waarmee wordt voorkomen dat afval onnodig wordt ingedeeld als afval met een infectierisico.

3.2 Be- en verwerken

Zoals hiervoor is aangegeven, is het belangrijkste doel van het beleid het voorkomen van een infectierisico in de verwijderingsketen. Dat kan door het afvoeren van afval met een infectierisico (Eural code 18 01 03*) naar een centrale, specifieke verwijderingsinstallatie of door het zodanig bewerken (decontamineren) van deze afvalstoffen dat het infectierisico wordt weggenomen.

Decontamineren kan in principe plaatsvinden door gebruik te maken van hitte of koude technieken (straling, ozon, andere chemicaliën, enz.). Koude technieken worden niet toegestaan voor het decontamineren van infectieus afval.

Droge hitte technieken voor het decontamineren van ziekenhuisafval zijn niet veelbelovend. Technisch kan een sterilisatieproces met droge hitte techniek worden uitgevoerd. De daarvoor benodigde effectieve sterilisatietijden worden echter met de nu bekende systemen bij lange na niet gehaald. Daarom wordt door VROM een minimumstandaard uitgewerkt voor vochtige hitte technieken. De redenen hiervoor zijn de robuustheid van dit proces, de ruime ervaringen met deze technieken en de bewezen werkzaamheid van deze technieken. Voor technieken die gebruik maken van een mix van vochtige hitte en droge hitte moet worden voldaan aan de eisen voor vochtige hitte techniek. Het RIVM zal in samenspraak met de diverse partijen in het veld in 2006 een Richtlijn ontwikkelen waarin de voorwaarden zijn beschreven die aan een vochtig hitte proces moeten worden gesteld. Vanaf 1 januari 2007 kan een vergunning worden aangevraagd voor het bewerken van afval met een infectierisico waarbij de vergunningverlener o.a. toetst of wordt voldaan aan het gestelde in de Richtlijn.

Voor de deelstroom a. uit 18 01 03* en 18 02 02* (alle scherpe voorwerpen/naalden ongeacht herkomst of soort besmetting) zijn bewerkingstechnieken beschikbaar die niet voorzien in het afdoden van micro organismen, maar in het voorkomen van prikaccidenten. Bekend voorbeeld daarvan is een bewerking waarbij naalden in gesmolten plastic worden opgesloten. Dergelijke technieken mogen ook worden vergund. Deze techniek wordt beleidsmatig gelijk gesteld aan decontaminatie zodat afvoer naar een AVI in plaats van naar de Zavin is toegestaan.

Na decontamineren heeft het specifiek ziekenhuisafval geen infectierisico meer en heeft daardoor dezelfde eigenschappen als 18 01 04. Het afval mag daardoor naar een gewone afvalverbrandingsinstallatie worden afgevoerd. Om transparantie en handhaving in de verwijderingsketen te behouden/mogelijk te maken is het echter noodzakelijk dat de gedecontamineerde stroom als zodanig in de totale verwijderingsketen herkenbaar blijft. De gedecontamineerde stroom mag dus niet worden gemengd met een niet gedecontamineerde 18 01 04 stroom. Het gedecontamineerde afval moet onder Eural code 18 01 03* naar een AVI worden afgevoerd, met de aantekening dat het om gedecontamineerd afval gaat. Dit dient controleerbaar te zijn door de aanwezigheid van indicatorstrips in het afval en/of begeleidingspapieren met een door de afzender ondertekende verklaring en uitdraaien van relevante metingen naar kritische parameters.

Decontamineren is alleen toegestaan op stroom 18 01 03*. Om ethische redenen mag stroom 18 01 02 (lichaamsdelen en organen) niet worden gedecontamineerd. Deze stroom dient naar de ZAVIN te worden afgevoerd. De stroom 18 01 08* (cytotoxische en cytostatische geneesmiddelen) is een risicovolle stroom vanwege de toxische eigenschappen van dit afval. Decontamineren van een dergelijke stroom verandert dit gevaarsaspect niet en is dan ook niet toegestaan. Ook deze stroom dient te worden afgevoerd naar de ZAVIN.

Stroom 18 01 04 wordt geacht geen risico te omvatten en mag naar een AVI worden afgevoerd. De eventuele esthetische aspecten (bijvoorbeeld materiaal met opgedroogd bloed) die samen kunnen hangen met dit afval spelen beleidsmatig geen rol. Wel is het van belang dat de ontdoeners de juiste Eural code hanteren. Het is niet juist om dit afval onder een Eural hoofdstuk 20 code af te voeren. Eural codes van hoofdstuk 20 mogen alleen worden toegepast op afval dat vrijkomt op afdelingen die geen relatie hebben met behandeling, onderzoek en preventie van zieken, zoals kantoorafdelingen, technische dienst, keuken.

Decontamineren is een keuze voor de ontdoener en geen verplichting. Indien een ontdoener het afval met infectierisico (18 01 03*) niet wenst te decontamineren, moet het afval worden afgevoerd naar de ZAVIN. Afval met een infectierisico mag niet naar een AVI worden afgevoerd. Indien een ontdoener niet wenst te decontamineren, mag hij alle stromen die naar ZAVIN moeten worden afgevoerd, tezamen afvoeren. Wel dient men zich ervan bewust te zijn dat stroom d. in 18 01 03* op grond van de ADR in een andere verpakking moet worden afgevoerd dan de stromen a,b,c en e.

Indien er interesse bestaat bij een daartoe vergunde installatie om gedecontamineerd afval nuttig toe te passen als secundaire brandstof, bestaat hier beleidsmatig geen bezwaar tegen.

Voor al het afval uit dit sectorplan geldt een stortverbod op grond van het Besluit stortplaatsen en stortverboden afvalstoffen.

Om ook ontdoeners die niet willen decontamineren meer keuzemogelijkheden te bieden, is in principe besloten afvoer naar andere verwerkers die geschikt zijn om dit afval te verwijderen (buitenlandse verbrandingsinstallaties) mogelijk te maken. Er is op dit moment echter een aantal onzekerheden in deze

markt, waaronder het beschikbaar zijn van voldoende verwerkingscapaciteit in het buitenland. Daarom wordt een overgangstermijn ingesteld, waarna op 1-1- 2010 de landsgrenzen worden geopend.

Gelet op de hiervoor genoemde beleidsvoornemens, met een mogelijk kleiner wordend afvalaanbod voor de ZAVIN, is de huidige capaciteit van de ZAVIN voldoende voor het Nederlands aanbod aan van afval van de gezondheidszorg bij mens of dier. Uitbreiding van de capaciteit wordt derhalve niet toegestaan.

In 2008 zal een evaluatie plaatsvinden van het prijsniveau van de verwerking van afval bij de ZAVIN. Na aanleiding van deze evaluatie kan besloten worden de grenzen voor de verwijdering van niet gedecontamineerd infectieus afval eerder te openen.

4 Aspecten van vergunningverlening

Voor de algemeen geldende bepalingen bij vergunningverlening wordt verwezen naar 'Toelichting bij de sectorplannen'. Aanvullingen op en afwijkingen van deze algemene bepalingen zijn hierna gegeven.

4.1 Inzamelen en opslaan

Inzamelen of vervoeren van afval van de gezondheidszorg en verwant onderzoek mag gebeuren door een ieder die is opgenomen op de VIHB lijst.

Voor het vervoer van ziekenhuisafval over de weg is de ADR regelgeving van toepassing.

Inzamelen en opslaan van dierlijke bijproducten is gereguleerd in de Verordening 1774/2002.

4.2 Be- en verwerken

De afvalstromen met de Eural codes 18 01 02, 18 01 08* en niet gedecontamineerd 18 01 03* moeten worden verwerkt in een daarvoor vergunde verbrandingsinstallatie. Tot 1-1- 2010 is dat in Nederland alleen de ZAVIN. De ZAVIN heeft een buitenlandse achtervang.

Vanaf 1-1-2007 mag de afvalstroom met een infectierisico (Eural 18 01 03*) worden gedecontamineerd.

De ontwikkelde Richtlijn decontaminatie omvat een minimumstandaard voor een vochtige hitte decontaminatieproces (minimaal desinfecteren met vacuümtechniek onder voorwaarde van geslaagde validering). Gedecontamineerd afval mag worden verwerkt op een AVI of nuttig worden toegepast als secundaire brandstof in een daartoe vergunde installatie.

Afvalstroom 18 01 04 kan verwerkt worden in een AVI.

Het be- en verwerken van dierlijk bijproducten is gereguleerd in de Verordening 1774/2002.

Minimumstandaard

De minimumstandaard voor het verwerken van lichaamsdelen en organen (18 01 02), infectieus afval (18 01 03* / (18 02 02* voorzover van toepassing)) en cytotoxisch en cytostatische geneesmiddelen (18 01 08* / 18 02 07* (voorzover van toepassing)) is verwijderen door verbranden bij de ZAVIN. Na 1-1-2010 mag ook uitvoer voor verbranding plaatsvinden.

Afvalstoffen met een infectierisico (Eural 18 01 03*) mogen worden gedecontamineerd met een vochtige hitte techniek. Gedecontamineerd afval mag worden verbrand in een gewone AVI of nuttig worden toegepast als secundaire brandstof. Per 1-1- 2007 mag gedecontamineerd afval ook naar een buitenlandse AVI worden uitgevoerd.

Overwegingen bij het vaststellen van de minimumstandaard

- Het toestaan van decontamineren, sluit aan op de wens uit het veld om meer vrijheid te krijgen bij het beheer van infectieus ziekenhuisafval.
- Voor het decontamineren is een aparte richtlijn opgesteld, waarin wordt aangegeven aan welke eisen decontaminatie moet voldoen.
- Er is op dit moment een aantal onzekerheden in de markt van het verbranden van infectieus afval, waaronder het beschikbaar zijn van voldoende verwerkingscapaciteit in het buitenland. Daarom blijven de landsgrenzen tot 1-1-2010 gesloten.

5 In- en uitvoer

Het toetsingskader, de bezwaargronden en de bijbehorende procedures voor in- en uitvoer zijn opgenomen in hoofdstuk 12 van het beleidskader. De uitwerking hiervan voor afval van de gezondheidszorg en/of onderzoek bij mens en dier is hierna gegeven.

5.1 Verwijderen

Invoer van afval van de gezondheidszorg en/of onderzoek bij mens en dier voor storten wordt op basis van nationale zelfverzorging en/of omdat de overbrenging niet in overeenstemming is met nationale wettelijke bepalingen in beginsel niet toegestaan.

Uitvoer van afval van de gezondheidszorg en/of onderzoek bij mens en dier voor storten wordt op basis van nationale zelfverzorging in beginsel niet toegestaan.

Voor de thermische verwerking van afval vallend onder de Eural codes 18 01 02, 18 01 03* en 18 01 08*, 18 02.02* en 18.02.07*, vindt in Nederland tot 1-1-2010 capaciteitsregulering plaats.

Invoer van dergelijk afval voor verwerking in de ZAVIN is toegestaan in het geval van onderbezetting van de capaciteit van de ZAVIN.

Uitvoer voor verwijdering van genoemde stromen is tot 1-1-2010 in beginsel niet toegestaan, omdat in Nederland voldoende capaciteit bij de ZAVIN aanwezig is. Als de ZAVIN het aangeboden afval niet kan verwerken, bijvoorbeeld in geval van een calamiteit, is uitvoer toegestaan. Hierop is de EVOA-regelgeving van toepassing. Na 1-1-2010 is uitvoer voor verwijdering door middel van thermische verwerking mogelijk. Hierop is de EVOA-regelgeving van toepassing.

5.2 Nuttige toepassing

Afval van de gezondheidszorg komt niet voor op een van de lijsten van de EVOA. Gezien de aard van de afvalstoffen is nuttige toepassing niet mogelijk. Uitvoer voor nuttige toepassing is dan ook niet aan de orde behoudens gedecontamineerd afval welke als secundaire brandstof zou kunnen worden toegepast. Tegen dit laatste wordt in beginsel geen bezwaar gemaakt.

5.3 Voorlopige verwijdering of voorlopige nuttige toepassing

Wordt specifiek ziekenhuisafval na overbrenging gedecontamineerd of anderszins voorbehandeld, dan is in het algemeen sprake van voorlopige nuttige toepassing (R12/R13) of van voorlopige verwijdering (D13/D14/D15).

Uitvoer voor decontaminatie in het buitenland gevolgd door verbranden of storten (uitvoer voor voorlopige verwijdering) ondermijnt de capaciteitsregulering en wordt daarom op basis van nationale zelfverzorging tot 1-1-2010 niet toegestaan. Na 1-1-2010 is uitvoer voor decontaminatie gevolgd door thermische verwerking toegestaan.

Uitvoer voor decontaminatie in het buitenland gevolgd door nuttige toepassing (uitvoer voor voorlopige nuttige toepassing) wordt bezwaar gemaakt wanneer als vervolghandeling een deel van het afval wordt verwijderd (verbranden danwel storten).

Uitgangspunt voor vergunningverlening is dat instellingen uitsluitend toestemming krijgen om eigen afval de decontamineren. Om die reden is invoer voor decontaminatie in Nederland niet aan de orde.

Wanneer de kennisgeving onvoldoende gegevens bevat over de vervolghandeling(en) wordt in beginsel bezwaar gemaakt, zowel bij voorlopige nuttige toepassing als bij voorlopige verwijdering.

6 Monitoring

Voor de monitoring van afval van de gezondheidszorg wordt gebruik gemaakt van de gegevens van het meldingen- en registratiesysteem en de Werkgroep Afvalregistratie (WAR).